

til lignende Beslutninger, truffne af andre Parlater. Det er nemlig sket i andre Lande, naar der har foreligget et stort og vigtigt Lovgivningspørgsmaal, at man har nedsat en Kommission eller overdraget det til Øvrigheds personer at foranstalte en Undersøgelse af de paagældende Forhold, og jeg vil da henvise ærede Medlemmer, der have udtalt sig meget skarpt om disse Rejser, til, at man i forskellige Lande, der overhovedet have en Sølvgivning, forinden denne blev given og ved Revision af denne, f. Eks. i England, har underkastet Logisforholdene omkring i Skibene en grundig Undersøgelse, og det nyttede ikke, at de paagældende Skibsredere eller Kaptajner sagde: Hvad kommer det Dem ved? Man gennemførte Undersøgelsen, og den første Fabriklovgivning, vi fik i Europa, skyldtes netop en meget omfattende Undersøgelse af Forhold, som de paagældende Fabrikanter ikke mente vedrørte Offentligheden. Naar man f. Eks. fik Fabriklovgivning i England, skyldes det, at Parlamentet nedsatte en Kommission bestaaende af Parlatmentsmedlemmer og andre, der tog Standskvarter rundt omkring i Fabrikcentrerne for at undersøge de Forhold, hvorunder Børnene arbejdede, undersøge, hvorledes Boligerne vare o. s. v., og det var denne grundige Undersøgelse af Forholdene, der bragte det store Resultat: Fabriklovgivningen, med sig, som ogsaa har haft Indflydelse paa den internationale Lovgivning.

Saa vel det ærede Medlem fra Faaborg som det ærede Medlem fra Gudme, der udtalte sig om den Undersøgelse, som Kommissionen havde ladet Karle- og Pige kamre blive til Del, syntes at være glade over, at Undersøgelseskommissionen havde sluttet sin Virksomhed med Jylland og Fyn, medens det fra anden Side er blevet fremhævet, at man burde have taget Byerne med. Jeg skal hertil sige, at jeg i Kommissionen, støttet af et andet Medlem, men ogsaa kun af dette Medlem, Husmand Jørgen Nielsen, stillede et bestemt Krav om, at vi skulde lade f. Eks. Pige kamrene i Hovedstaden og de større Provinsbyer blive Genstand for en Undersøgelse, men det blev nedstemt, og mærkværdigvis stemte ikke en Gang de Folk, der i særlig Grad skulde være Udtryk for Tjenestefolkene, for en saadan Undersøgelse. Det forundrer mig, thi er der slette Forhold ude paa Landet, navnlig med Hensyn til Karle kamrene — Pige kamrene ere gennemgaaende adskilligt bedre, da de ligge i Stuehuset —, findes der i hvert Fald i alle vore Provinsbyer meget slette Forhold hos en stor Del

af Arbejdsgiverne, og navnlig bliver der budt Tjenestepiger urimelige Boligforhold. Det er navnlig de Kvinder, og det er f. Eks. i en Storby som København vistnok 3,000 eller 4,000 — jeg ved ikke, hvor stort Tallet er, men det er i hvert Fald stort —, som tjene paa Hoteller, i Restaurationer og Værtshuse. Jeg har personlig overbevist mig om, hvorledes de bo, og jeg tvivler selvfølgelig ikke om — der er jo mange obkskøne Værtshusholdere, idet ikke saa faa straffede Personer, forhenværende Alfonsere og Bondefangere, ere Værtshusholdere i København —, at hvis en saadan forhenværende Alfons eller Bondefanger havde truffet mig, naar jeg kom for at se, under hvilke Forhold hans Piger arbejdede, vilde han ogsaa have truet mig med en Dragt Prygl. Jeg kender mine Pappenheimere! Jeg ved, hvilken Raahedsfølelse der findes hos en Masse Mennesker baade opadtil og nedadtil, naar nogen tillader sig enten paa sine egne eller paa Arbejderklassens eller Samfundets Vegne at undersøge de Forhold, under hvilke deres Medmennesker leve. Som sagt, jeg kunde have ønsket, at man havde faaet en saadan Undersøgelse i Gang, thi jeg ved, at der her i København er 3—4, ja undertiden flere Piger, i et og samme Rum, et lille Kammer øverst oppe paa 5te Sal eller ofte i Kælderen, og det medfører i adskillige Tilfælde, at unge Mennesker i saadanne Pladser hurtigst muligt forsvinde, eller at de, hvis de blive der, blive Genstand for sjælelig Forraaelse. Naar derfor det ærede Medlem for Københavns 2den Valgkreds (Ivar Berendsen) mente, at denne Lov i væsentlig Grad tog Sigte paa Forholdene ude paa Landet, maa jeg sige, at det har været meget bestemmende for min Stilling, at vi her fik en Lov, der ikke alene paabød jævnt gode Boligforhold for Tjenesteforhold ude paa Landet, men ogsaa for dem i Byerne.

Jeg skal ikke komme ind paa en Imødegaaelse af de Bemærkninger, der have været fremsatte som en Følge af, at jeg paapegede, at Børn, der have været i Tjenesteforhold, ofte ere blevne forraaede, legemligt og sjæleligt mishandlede ved at have boet i Kammer sammen med ældre medtjenende, som have været mere eller mindre raa Mennesker. Det ærede Medlem fra Skive (Hans Nielsen), som havde Ordet nys, og som selv er Husbond, har understreget Rigtigheden af mine Bemærkninger i saa Henseende, og naar man ellers farer løs mod Tjenestefolk, hvad man netop gør fra den Side, der her har angrebet mig, med Beskyldning for, at de ere drikfældige,